

4 Mayıs 2015 Tarihli Konuşma - I

Subcomandante Insurgente Moisés

25.06.2016

Yaşadığımız yerleri; yani dağlık bölgeleri, tepeleri koruma alanı olarak belirlemişler. Orada, Montes Azules Biyosfer dedikleri bölgede, yerlilerin yaşadığını bilmiyorlardı. Bu yüzden kimse orada doğan küçük erkekleri ve kadınları saymadı. Yani kapitalizm bizim hakkımızda hiçbir şey bilmiyordu; kimse sayım yapmadı, çünkü onlar için biz yoktuk.

Peki orada nasıl hayatta kalıyorduk? Tabii ki Toprak Ana ile... Hiçbir hükümet, hiçbir vali ya da belediye başkanı bizi dikkate almazken Toprak Ana bize hayat verdi. Unutulmuştuk. Önemli buldukları tek şey halklarımızın çevresinde çok iyi toprakların olmasıydı ve bu yüzden orada birkaç toprak sahibi ya da büyük işletme sahibi yaşıyordu.

Binlerce hektarlık iyi toprak, iyi su ve iyi nehirlerin sahibi onlardı. Bu yüzden bizi o bölgeden attılar; dağların içlerine sürgün ettiler, çünkü onlar için bu tepeler yararsızdı -onlar için bir faydası olmadığı için- bizi orada bıraktılar.

Neden binlerce ve binlerce hektar iyi toprağı kendilerine alıyorlar? Binlerce ve binlerce büyük baş hayvan sahibi olabilmek için. Nasıl oldu da bu kadar uzun süre orada kalabildiler? Çünkü beyaz bekçiler dediğimiz iyi silahlanmış adamları vardı ve bizi o topraklara sokmuyorlardı.

Eğer o dönemde unutulduysak, halkın ekonomisinden nasıl bahsedebiliriz? Bu büyük işletmelerin

tek yaptığı dedelerimizi, ninelerimizi, büyük dedelerimizi ve büyük ninelerimizi sömürmekti. Bize gelince, biz yaratıcı olmak zorundaydık; toprak ve işletme sahiplerinin önümüze çıkardığı bütün kötülüklere direnerek nasıl yaşayabileceğimizi, Toprak Ana ile nasıl hayatta kalabileceğimizi hayal etmek zorundaydık.

Hiçbirimiz otobanları bilmiyorduk, klinik ve hastane denilen şeylerin olduğunu bilmiyorduk, okul ya da derslikte eğitimden de haberimiz yoktu. Sağlık kampanyası, programı, fonu, hiçbir şeyi yoktu. Unutulmuşuk.

Bütün erkek kardeşlerim ve kız kardeşlerim, bugün örgütlü olan yoldaşlarım adına konuşuyorum. Şimdi halklarımızın içinde kapitalist ekonomiyi görüyoruz, çünkü şimdi yukarıdakiler halklarımızla ilgilenmeye başladılar. Bu ilgi, halkların kendisinden çok, yaşadığı bölgeye, yaşayageldiği bölgeye yönelik –çünkü burası aynı zamanda bir zamanlar yaşamını yitiren kardeşlerimizin, yoldaşlarımızın yaşadıkları yer.

En iyi toprakları aldıkları ve yıllarca kullandıkları yetmedi, şimdi tepelerle, dağlarla ilgilenmeye başladılar; Birçok kez

söylediğimiz gibi, bu -doğanın zenginliği-onlar için satılacak bir başka maldan farksız. Böylece daha önce bizi sürdükleri yerden çıkarmanın yollarını aramaya başladılar. Şimdi bizi buradan atmak istiyorlar. Burayı elimizden alıp bizi tahliye etmek istiyorlar, çünkü bu zenginliği istiyorlar.

Biz ve büyük-büyük-dedelerimiz ve ninelerimiz, orada bulunan zenginliğe iyi baktık. Ve onlar da bu yüzden orayı almak ve zenginliğini söküp çıkartmak istiyorlar. O kapitalistler, Toprak Ana'nın milyarlarca yılda yaptığını sadece birkaç yılda yok edecekler.

Bu nasıl olacak? Kapitalist sistemin yaptığı numarayı hatırlayın; kurdukları tuzak, kanununun 27. maddesini değiştirerek "ejido"ların (komünal toprakların) özelleştirilmesine izin vermektir. Çünkü Toprak Ana'yı satılabilir ve kiralanabilir yapmaya çalışıyorlar.

Hafızanızı biraz zorlamanızı istiyorum, çünkü 20 yıl kadar öncesinden -görünür olmaya karar verip ortaya çıktığımız zamandan- bahsedeceğim.

Bunu gören hükümet, değişik birçok yoldan kendini gizleyerek bu bölgeye gelmeye başladı. Kötü hükümetin ilk yolu, otoban inşaatı yapmakla taleplerimizi karşıladığını söyleyerek etrafta dolaşmaktı. Fa-

kat otoban yapmalarının nedeni bu değil -27. madde-
deki değişiklikle ejido'ların özelleştirilmeye açılması.
Böylece hükümet iki yönden avantaj sağlıyor: Bizim
ayaklandığımızı gördü ve şimdi otobanlar döşeyip
projeler fonlamakla taleplerimizi karşılıyormuş gibi
davranıyor. Ama onlar bu projelere bir ya da iki mil-
yon pezo aktardıklarını söylerken; bu miktar yüz, iki
yüz, üç yüz projeye bölündüğünde, her birine yeter-
siz miktar kalıyor, o da halklara gitmiyor. Elbette
çeşitli seviyelerdeki hükümetlerin ceplerine gidiyor.
Fakat yine de bunu başarı olarak ilan ediyorlar. Bize
söyledikleri bu.

Yoldaşlarımızın ve kardeşlerimizin bu projeler
hakkında nasıl konuştuklarını bir duysanız. Bu
projelere “pececito” (küçük balık) diyorlar, ne
demekse... (Tek başına bir peso anlamına gelen “pe-
sesito” ile eşsesli). Bu yüzden biraz para alıyorlar
ve bir sürü proje yapıyorlar diyorum.

Ayrıca orada burada birkaç okul ve klinik ortaya
çıkı. Bunlarda okumayı bile sökmemiş ama burs ka-
zanan öğrenciler var. Ve diyorlar ki, kliniklerde yeni
halk sağlığı sigorta kimliğini gösterirsen sana iyi ba-
karlar. Ama gerçekte kliniğe gittiğinde hiç doktor
yok diyorlar; eğer bir doktor varsa, hiç ilaç yok di-
yorlar; eğer hem bir doktor, hem ilaç varsa, ilaç eski
tarihli oluyor. Ama okumayı bilmediğimiz için, dok-
tor yine de ilacı veriyor; hastalık iyileşmiyor. Amaç

sadece seni ilaçla tedavi ediyormuş gibi göstermek; senin hastalığına iyi gelen ilacı alıp almadığını bile bilmiyorsun.

Size anlattığım gibi, yıllar geçtikçe buna benzer yeni projeler ortaya çıkmaya başladı. Kötü hükümetin biraz para dağıtarak uygulamaya koyduğu bu projeler, hükümetin birer Zapatista olacak olanları kontrol etmesine yaradı. Sanırım buna “isyan karşıtı kampanya” ya da “düşük-yoğunluklu savaş” deniyor. Adı önemli değil, ama seni kontrol ediyor ki artık mücadele etmiyorsun. Çünkü diyor ki “Buyur al, artık taleplerini karşılıyoruz. Ve eğer Zapatistlere katılmayı aklından bile geiriyorsan, silahlı kuvvetlerime şöyle bir bak, çok daha hazırlıklılar. Yaptığın şey, kendi kendini lme göndermektir.” Bunların hepsi, onları kontrol etmek için yapılan bir kampanyanın parçaları.

Böyle diyorum, çünkü “ejido”larının özelleştirilmesine izin veren halklar -evet, bazıları buna izin verdi- şimdi evsizler. Tiner ve benzeri madde bağımlılılarıyla dolu şehirlere benziyorlar. Aynen böyle olduklar, çünkü topraklarını sattılar; sanki çiftlik sahibiy-miş gibi tapu belgelerini aldılar ve mülkiyeti alınca gidip onu sattılar. şimdi sokakta kaldılar. şimdi mısır ya da fasulye yetiştirecek hiçbir yerleri yok.

Bazıları ise bu projelerden birini aldı ve şimdi kapitalizmin kurallarının gerektirdiği faizi ödemek zo-

runda. Birkaç örnek vermek gerekirse, La Realidad bölgesinde Jataté nehrinin aktığı yerde Agua Perla adında bir halk var. Bu halk, hükümet projelerine girdi ve şimdi bir grup “caxlanes “(yerli olmayanlar) ya da “mestizos” (melezler) gelip onlara şöyle diyor: “Beyler biliyor musunuz, borcunuz şu kadar. Toprak artık sizin değil ve problem çıkmasını istemiyorsanız ya Escarcega’ya taşının ya da Oaxaca’ya.

Partidista’ların (parti üyelerinin ya da takipçilerinin) gönderdikleri yerler buraları. Onlara “partidistas” demek zorundayım, çünkü bizimle uğraşanlar önce sadece PRI-istas (PRI takipçileri) idi, ama şimdi bütün siyasi partiler aynı şeyi yapıyor, o yüzden artık onlara “partidistas” diyoruz.

Roberto Barrios’ta Chulum Juarez adında bir başka halk da projelerden faydalandı. Aynı şey... Onlara otoban yapmayı teklif ettiler ve kabul edildi. Asfalt döşenmeye başlamıştı bile. Otobanı bitirmeleri sadece birkaç ay sürdü ve iyi bir otoban yaptılar. Artık otoban var, onlar da “domo”larını (ondulin tenekesi çatı ve diğer şeyler) aldı. Halkın yollarına çakıl döşendi. Otoban da bittiğinde geliyorlar ve diyorlar ki “Beyler biliyor musunuz, gitmek zorundasınız. Çünkü bu tepede uranyum var ve hükümet onu çıkaracak. Yaşamak istiyorsanız gitmek zorundasınız. İsterseniz Oaxaca’ya gidin ve kendiniz gitmezseniz, zorla götürüleceksiniz.”

İşte 20 yıl önce hazırlamaya başladıkları şey buydu, şimdi de uyguluyorlar. Şimdi kapitalist sistemin kanunlarını değiştirdikleri için daha da fazla uygulanıyor. Her şey kağıt üzerinde, anlaşma yapılmış, imzalanmış. Buna karşı diyoruz ki, “İmzalanmış, onaylanmış ama halk buna direndiğinde ne olacak henüz görmedik. Ve Zapatista buna direndiğinde ne olacak, göreceğiz.”

Anarşist Kütüphane

Subcomandante Insurgente Moisés
4 Mayıs 2015 Tarihli Konuşma - I
25.06.2016

Anarşist Ekonomi Tartışmaları - 22, Meydan
Gazetesi

Çeviri: Özgür Oktay

Çevirenin Notu: *Zapatista Hareketi, 80'li yıllardan bu yana, Orta Amerika'da sürdürdüğü anti-kapitalist mücadelesi ve sahip olduğu öz-örgütlü karakteriyle, en önemli güncel deneyimlerden biridir. EZLN, Ocak 1994'te Chiapas'ı özgürleştirdikten sonra dünya çapında görünür olmuş; uzun yıllar boyu, yoğun devlet şiddetine ve katliamlara karşı sürdürdüğü direnişle küresel bir dayanışma ağının oluşmasına zemin sağlamıştır.*

Zapatista Hareketi, 2015 yılının Mayıs ayında Chiapas'ta düzenlediği seminerde, kadın mücadelesinden ekonomik örgütlenmeye kadar birçok konuda deneyim aktarımı gerçekleştirdi. Şimdiye kadar, hareketin dışından birçok yazar ya da akademisyen Zapatista deneyimini yazmış olsa da, hareketin içerisinden aktarılan bu deneyim, bizler için oldukça önemli.

Anarşist Ekonomi Tartışmaları başlıklı yazı dizimizin bu bölümünde, söz konusu seminerde,

Zapatistlerin ekonomik pratiğini ve özgün çözümlerini içeren bir konuşma yapan Subcomandante Insurgente Moisés'in sunumuna yer vereceğiz. Gelecek sayıda ikinci kısmını da yayınlayacağımız bu sunumla, Zapatistlerin 30 yıl önce içinde bulunduğu durumu ve Meksika devletinin Zapatistleri kapitalizme "yeniden" entegre etmeye yönelik çabalarını irdelleyeceğiz.
Bkz: 4 Mayıs 2015 Tarihli Konuşma - II

tr.anarchistlibraries.net